

ที่ กษ 1109/ว 10455

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

29 มิถุนายน 2536

เรื่อง การจัดสรรที่ดินของสหกรณ์ออมทรัพย์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยปรากฏว่ามีสหกรณ์ออมทรัพย์บางแห่งได้จัดซื้อที่ดินมาจัดสรรให้กับสมาชิก และมักจะมีสมาชิกร้องเรียนในเรื่องต่าง ๆ อาทิเช่น คณะกรรมการดำเนินการได้ซื้อที่ดินมาในราคาแพงกว่าปกติ การทำสัญญาจะซื้อจะขายระหว่างสหกรณ์กับผู้ขาย ทำให้สหกรณ์เสียเปรียบรวมทั้งไม่สามารถขายที่ดินได้ตามที่คาดหวังไว้ เหตุดังกล่าวทำให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย และทำให้เกิดภาพพจน์ในทางลบของสหกรณ์ต่อสาธารณชนทั่วไป

นายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่สหกรณ์จะดำเนินการในเรื่องดังกล่าวนี้จะต้องมีวัตถุประสงค์กำหนดในข้อบังคับอย่างชัดเจน และให้ใช้ความระมัดระวังในการดำเนินการเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ

1. คณะกรรมการดำเนินการต้องจัดทำโครงการเสนอต่อที่ประชุมใหญ่พิจารณาอนุมัติก่อนที่จะเริ่มดำเนินการได้
2. เมื่อที่ประชุมใหญ่ได้อนุมัติแล้ว การจัดทำสัญญาจะซื้อจะขายและการส่งจ่ายเงินค่าที่ดินต้องพิจารณาให้รอบคอบมิให้สหกรณ์เสียเปรียบ และในกรณีที่ผู้จะขายรับจะทำการแบ่งแปลงที่ดิน จัดทำสาธารณูปโภคต่าง ๆ ห้ามมิให้จ่ายเงินก่อนที่ผู้จะขายที่ดินได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

อนึ่ง เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในเรื่องนี้ ดังเช่นที่สหกรณ์บางแห่งประสบอยู่ สหกรณ์ควรจะใช้วิธีการให้เงินกู้พิเศษแก่สมาชิก โดยให้สมาชิกสามารถที่จะเลือกซื้อบ้านและหรือที่ดินได้ด้วยตัวเอง หรือในกรณีที่สมาชิกเป็นจำนวนมากพอที่ต้องการมีบ้านและหรือที่ดิน สหกรณ์ควรเป็นเพียงผู้ประสานงานกับผู้ขายก็จะเหมาะสมกว่า

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และสั่งการให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งให้สหกรณ์ออมทรัพย์ทราบและ
ถือปฏิบัติต่อไปด้วย จักขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อนันต์ ชำนาญกิจ**

(นายอนันต์ ชำนาญกิจ)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์

กองสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ

โทร. (02) 2825850

โทรสาร. (02) 2825852

ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์

เรื่อง ข้อแนะนำวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการถอดถอนคณะกรรมการ
หรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และการยื่นอุทธรณ์ของ
สมาชิก กรณีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีมติให้พ้น
จากสมาชิกภาพ

โดยที่ข้อบังคับของสหกรณ์จำนวนมากกำหนดไว้แต่เพียงว่าที่ประชุมใหญ่มีอำนาจถอดถอน
คณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และสมาชิกมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่
กรณีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีมติให้พ้นจากการเป็นสมาชิก แต่ไม่ได้กำหนดวิธีดำเนินการเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวไว้ จึงเกิดปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับ

ฉะนั้น เพื่อให้ดำเนินการของสหกรณ์มีประสิทธิภาพ และเกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบกับคำสั่ง
นายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 688/2543 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2543 เรื่อง มอบอำนาจให้ปฏิบัติการแทน
นายทะเบียนสหกรณ์ จึงให้ข้อแนะนำวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการถอดถอนคณะกรรมการหรือกรรมการ
ดำเนินการสหกรณ์ และการยื่นอุทธรณ์ของสมาชิกต่อที่ประชุมใหญ่ กรณีคณะกรรมการมีมติให้สมาชิก
ออกจากสหกรณ์ เฉพาะสหกรณ์ที่ยังมิได้กำหนดวิธีดำเนินการเรื่องดังกล่าว ในข้อบังคับหรือระเบียบ
สหกรณ์ ดังนี้

ก. การพิจารณาถอดถอนคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ (คณะกรรมการทั้งคณะหรือกรรมการเป็นรายบุคคล)

1. ที่ประชุมใหญ่อาจพิจารณาถอดถอนคณะกรรมการ หรือกรรมการดำเนินการ
สหกรณ์ได้ เมื่อ

(1) กระทำโดยทุจริตต่อหน้าที่

(2) จงใจกระทำการใดโดยผิดกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบสหกรณ์ กระทำ หรือ
ละเว้นกระทำ โดยประมาทเลินเล่ออันเป็นเหตุให้สหกรณ์ได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง

(3) กระทำการใดอันเป็นการประกอบธุรกิจ ซึ่งมีลักษณะแข่งขันกับกิจการของสหกรณ์

(4) กระทำการใดอันเป็นปฏิปักษ์ต่อสหกรณ์หรือกิจการของสหกรณ์

2. การยื่นข้อกล่าวหา

ผู้ใดกล่าวหาว่าคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการของสหกรณ์กระทำการตาม ข้อ 1 และสมควรให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณาถอดถอนออกจากตำแหน่งให้ยื่นหนังสือขอถอดถอนพร้อมสำเนาเอกสารที่ใช้เป็นพยานหลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่นต่อผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์

3. การดำเนินการก่อนการพิจารณาของที่ประชุมใหญ่

3.1 ผู้ตรวจสอบกิจการแจ้งข้อกล่าวหาที่รับไว้ให้กรรมการที่ถูกลกล่าวหาทราบภายใน 5 วัน นับแต่วันที่รับข้อกล่าวหา พร้อมทั้งสำเนาให้สหกรณ์ทราบด้วย

3.2 กรรมการที่ถูกลกล่าวหาต้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา พร้อมแสดงพยานหลักฐานส่งให้แก่ผู้ตรวจสอบกิจการภายใน 15 วัน นับแต่วันที่รับแจ้งข้อกล่าวหาจากผู้ตรวจสอบกิจการ

3.3 ถ้าผู้กล่าวหาไม่พอใจคำชี้แจงของคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ถูกลกล่าวหา หรือไม่ได้รับคำชี้แจงมาภายใน 30 วัน นับแต่วันยื่นข้อกล่าวหา ผู้กล่าวหาอาจให้สมาชิกร่วมลงชื่อกันตามข้อบังคับสหกรณ์หรือกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ขอให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญพิจารณาถอดถอนคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ต้องเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายใน 30 วันนับแต่วันได้รับหนังสือร้องขอให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ แต่ถ้าได้กำหนดประชุมใหญ่สามัญประจำปีไว้ก่อนแล้วภายใน 60 วัน นับแต่วันได้รับหนังสือร้องขอจะไม่เรียกประชุมใหญ่วิสามัญก็ได้ แต่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ต้องกำหนดวาระการถอดถอนคณะกรรมการ หรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไว้ในระเบียบวาระการประชุมใหญ่สามัญนั้นด้วย หากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่กำหนดวาระการถอดถอนตามคำร้องขอ ให้ผู้ตรวจสอบกิจการสามารถนำเรื่องการถอดถอนคณะกรรมการ หรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไปพิจารณาในที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีโดยสามารถนำเสนอเรื่องการถอดถอนดังกล่าวเป็นวาระแรกของการประชุม

4. วิธีพิจารณาของที่ประชุมใหญ่

4.1 เมื่อถึงวาระการพิจารณาถอดถอนคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ให้ผู้ตรวจสอบกิจการเป็นประธานการพิจารณา โดยเสนอข้อกล่าวหาตามที่ผู้กล่าวหาได้ยื่นหนังสือและพยานหลักฐานไว้ให้ที่ประชุมใหญ่รับทราบ และเปิดโอกาสให้ผู้กล่าวหาแถลงสนับสนุน ข้อกล่าวหาของตนต่อที่ประชุมใหญ่ได้ 1 ครั้ง หลังจากนั้นผู้ตรวจสอบกิจการต้องนำคำชี้แจงของผู้กล่าวหาแจ้งต่อที่ประชุมใหญ่ และเปิดโอกาสให้ผู้ถูกลกล่าวหาแถลงสนับสนุนแก้ข้อกล่าวหาของตนได้ 1 ครั้ง เช่นกัน

การแถลงข้อกล่าวหาห้ามไม่ให้ผู้กล่าวหาแถลงตั้งข้อกล่าวหาเป็นประเด็นใหม่อีก

4.2 เมื่อที่ประชุมใหญ่รับทราบข้อกล่าวหาและคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแล้ว หากผู้เข้าประชุมใหญ่คนใดมีข้อสงสัยประเด็นใด ย่อมมีสิทธิอภิปรายซักถามผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกลกล่าวหาได้

4.3 ผู้ตรวจสอบกิจการเห็นว่าที่ประชุมใหญ่ได้รับทราบข้อเท็จจริงทั้งจากผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหาพอสมควรแล้ว ก็ให้ปิดการอภิปรายและให้ที่ประชุมใหญ่ออกเสียงลงมติถอดถอนทั้งคณะหรือรายบุคคลแล้วแต่กรณี การลงมติให้ถือเสียงข้างมากของที่ประชุมใหญ่เป็นเกณฑ์ตัดสิน

ข. การอุทธรณ์กรณีสมาชิกถูกให้พ้นจากสมาชิกภาพ

5. สมาชิกที่คณะกรรมการดำเนินการมีมติให้ออกจากสหกรณ์ อาจยื่นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ได้ โดยยื่นอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อผู้ตรวจสอบกิจการภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งให้ออกจากสหกรณ์

หนังสืออุทธรณ์ต้องมีรายละเอียดอันแสดงว่าตนถูกให้พ้นจากสมาชิกภาพโดยไม่เป็นธรรมอย่างไร และข้อเท็จจริงในเรื่องนั้นมีอย่างไร ทั้งนี้ผู้ตรวจสอบกิจการอาจเรียกผู้อุทธรณ์มาให้คำชี้แจงเพิ่มเติมก็ได้

6. เมื่อมีสมาชิกยื่นหนังสืออุทธรณ์ ผู้ตรวจสอบกิจการต้องแจ้งให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทราบ และคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ต้องกำหนดวาระการวินิจฉัยข้ออุทธรณ์ของสมาชิกไว้ในระเบียบวาระการประชุมใหญ่ที่จะมีขึ้นในครั้งถัดไป

ถ้าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่กำหนดวาระให้ถือเอาวาระอื่น ๆ เป็นวาระการวินิจฉัยข้ออุทธรณ์ของสมาชิก

7. วิธีพิจารณาวินิจฉัยข้ออุทธรณ์ของสมาชิก ให้ผู้ตรวจสอบกิจการเสนอหนังสืออุทธรณ์ของสมาชิกให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณา ผู้เข้าประชุมใหญ่ย่อมมีสิทธิอภิปรายซักถามข้อเท็จจริงจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และผู้ตรวจสอบกิจการเมื่อที่ประชุมใหญ่หมดประเด็นซักถามแล้วให้ที่ประชุมใหญ่ลงมติ การลงมติให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ตัดสิน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543

(นายบุญมี จันทร์วงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์